

LATVIJAS
MEŽA NOZARU
ARODU BIEDRĪBAS
VALDES
INFORMATĪVĀIS
IZDEVUMS

2005.gada
oktobris-novembris
Nr. 9 (77)
BEZMAKSAS

ŠAJĀ NUMURĀ

1. LMNA AKTUALITĀTES

2. LATVIJAS BRĪVO AROBDIEDRĪBU SA- VIENĪBĀ

3. ZVIEDRU SADAR- BĪBAS PARTNERI LATVIJĀ

4. TIEKAS NOZARU FINANSISTI

5. BŪS STREIKS ZVIEDRIJAS PAPĪR- FABRIKĀ

6. MĀJSAIMNIECĪBU DZĪVES STANDARTA VĒRTĒJUMS

© Latvijas Meža nozaru arodu biedrība adrese:

Brunīnieku ielā 29/31,
Rīga, LV-1001
Tālrunis **7035946**

fax 7035947

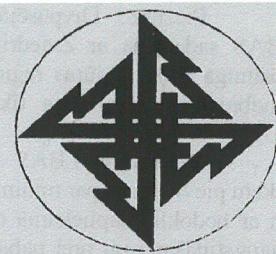
E-pasts:

lmnasm@lmna.lv

atbild. par izdevumu

A. Simansons

tālr. 7035941

Latvijas Meža
nozaru arodu biedrības
ZINĀS

Tev mūžam dzīvot - Latvija!

*Sveicam Jūs
Latvijas valsts
87.Gadadienā !!!*

LMNA Valde

AKTUALITĀTES

MEŽA NOZARU ARODU BIEDRĪBĀ

19.oktobrī notika kārtējā informatīvā diena LMNA arodorganizāciju vadītājiem. LU Juridiskās fakultātes Civiltiesību katedras pasniedzējs Juris

Trofimenko klātesošos iepazīstīnāja ar pētījumu "Par likumu piemērošanu, izšķirotiesīs strīdus, kas saistīti ar darba līguma izbeigšanu vai grozīšanu". Lektors analizēja lietas, kuras bijušas tiesvedībā pēc pastāvošā Darba likuma darbības sākuma un saistīti ar darba līgumu noslēgšanu, grozīšanu un izbeigšanu. Informēja, kā šos likuma pantus tulko tesa, darba devējs un arodbiedrības – darbinieku pārstāvji. Norādīja uz atsevišķu Darba likuma pantu neprecīzu formulējumu, kas ļauj visām pusēm minētās normas ļoti plaši interpretēt un tādēļ būtu vēlams šos pantus redakcionāli precizēt. Noslēgumā atbildēja uz

klātesošo daudzajiem jautājumiem.

Darba gaitas turpinājumā LMNA priekšsēdētājs J. Spāre analizēja 1.oktobra Latvijas arodbiedrību organizētās protesta akcijas "Mēs pret nabadību" norisi un rezultātus. Norādīja uz tiem jautājumiem, kas pie līdzīga pasākuma organizēšanas jāņem vērā un jāuzlabo. Diemžēl, ne visas arodorganizācijas bija pietiekoši aktīvas pasākuma organizēšanā. Informēja par rezultātiem, ko deva šāda arodbiedrību aktivitāte un ko vadādzētu darīt turpmāk.

LMNA RK sektora vadītājs Ā. Smildziņš informēja par dzirdēto un gūtajām atziņām Starptautiskajā mācību seminārā un konferencē, kas notika 23. – 29. septembrī Polijā (pārskatu skat. "LMNA Ziņas", Nr.8.)

10.novembrī notika LMNA Valdes sēde. Darba kārtībā: 1) Par LBAS nomināciju "Sadarbības partneris 2005"; 2) Par Meža nozares 2005.gada balvas nolikumu; 3) Par atbalstu Zviedrijas pa-
pierrūpniecības arodbiedrībai u. c.

LATVIJAS BRĪVO AROBDIEDRĪBU SAVIENĪBĀ

13.oktobrī

LBAS priekšsēdētājs **Pēteris Krīgers** un Zviedrijas LO prezidente **Wanja Lundby - Wedin**, parakstīja Vienošanos, kuras mērķis ir stiprināt arodbiedrību solidaritāti, paplašināt ekspertu kontaktus, sadarboties konkrētu aktuālu jautājumu risināšanā, veicināt sadarbību ar darba devējiem un nozarēm abās valstīs, aktivizēt sociālo dialogu un darba ķēmēju aizstāvības mehānismus, ierobežot un apkarot sociālo dempingu abās valstīs, kas var tikt īstenota visdažādākās formās, sākot ar informācijas apmaiņu un beidzot ar konkrētiem lēnumiem.

Savstarpējā diskusijā, kas izvērtās līguma parakstīšanas sakarā, tika apspriestas galvenokārt Zviedrijas un Latvijas arodbiedrību kā savstarpējās attiecības tā attiecības ar savas zemes politiķiem, lai tieši politiķi ar savu darbību ekonomikas jomā nodrošinātu vienādas darba iespējas un tiesības visiem - kā Zviedrijas, tā Latvijas darba ķēmējiem - un lai attīstītos patiesām kvalitatīvs darba tirgus, kad cilvēks brauktu strādāt savu spēju un interešu, nevis ekonomisko vajadzību un izmīsuma spiests. Tas ir abu valstu arodbiedrību interesēs. Tas ir arī pašu valstu interesēs. Darbaspēka aizplūde novājina Latvijas valsti no iekšienes, un, savukārt, bijušo NVS valstu darbaspēka ieplūde Latvijā var samazināt darba algu līmeni pašā Latvijā. Kā uzsvēra LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers, konkurētspējas nodrošināšana ar zemas cenas darbaspēku kādu laiku var dot kopprodukta pieaugumu, bet tikai īslalcīgi. Diskusijā tika izvirzīts jautājums, - vai katrai ES dalībvalstij ir tiesības piemērot savu darba samaksas sistēmu, un secinājums bija viennozīmīgs, ka, ievērojot ES likumdošanu, tomēr katrai valstij ir tiesības izstrādāt un piemērot savu kārtību. Tieši tas var nodrošināt katras valsts ilgtermiņa attīstību.

Peizīme: Divpusējā Latvijas biedrību aktualitātēm, informēja par LBAS sadarbību ar Zviedrijas LO ir nozīmīga Baltijas jūras reģiona valstu arodbiedrību sadarbības tīkla (BASTUND) darba daļu.

20.oktobrī LBAS organizēja piketu pie Saeimas par minimālās algas un ar nodokli neapliekamā minimuma paaugstināšanu un pret nabadību. Piķetā kopā ar citu LBAS dalīborganizāciju pārstāvjiem piedalījās arī LMNA pārstāvji.

20.oktobrī ESF nacionālās programmas projekta "LBAS kapacitātes stiprināšana" ietvaros notika seminārs par Darba likuma praksi arodbiedrību darbībā. Semināra tēma bija "Darbinieku pārstāvniecība, Darba kopīgums un atpūtas laiks". Semināru vadīja **Karīna Platā**, juriste, personāla menedžere, Darba likuma komentāru autore. Lai būtu saprotamāk, semināra vadītāja minētās Darba likuma normas skaidroja uz konkrēta uzņēmuma (VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga") arodrīdzības darbības piemēra. Seminārā piedalījās **K. Brūvele** un **Ā. Smildziņš**.

25.oktobrī notika Brīvo arodbiedrību savienības Valdes sēde. Valde izskatīja un pieņēma lēmumus sekojošos jautājumos: -Par LBAS organizētājām aktivitātēm - š.g. 1.oktobra mītīpu Doma laukumā un 20.oktobra piketu pie Saeimas (ziņoja P. Krīgers); -Par LBAS pārstāvju apstiprināšanu darbam NTSP jaunajās apakšpadomēs (ziņoja P. Krīgers); -Par informācijas apmaiņas uzlabošanu starp LBAS dalīborganizācijām un LBAS biroju (ziņoja P. Krīgers un L. Marcinkēviča) un -Par pateicības pasākumu labas sociālās partnerības prakses nominācijai "Sadarbības partneris 2005" (ziņoja L. Marcinkēviča). LBAS Valdes sēdē LMNA pārstāvēja **J. Spāre**.

1.novembrī notika LBAS dalīborganizāciju vadītāju vietnieku saņemsme. LBAS priekšsēdētājs P. Krīgers klātesošos iepazīstināja ar aro-

biedrību aktualitātēm, informēja par LBAS sadarbības uzsākšanu ar Irijas Arodbiedrību centru - Iru Kongresu. Iru arodbiedrības ir gatavas finansēt vienu šata vietu pārstāvim no Latvijas Arodbiedrības, kas būtu kā starpnieks starp strādājošiem, kuri ierodas darbā šajā valstī no Latvijas, un vietējām arodbiedrībām. Darba gaitā tika diskutēts par informācijas apmaiņas uzlabošanu starp LBAS dalīborganizācijām un LBAS biroju. Savukārt LBAS speciāliste S. Buka - Vaivode informēja par LBAS dalību Skandināvijas valstu projektā "Par arodbiedrību darbības koordinēšanu un stiprināšanu multinationālos uzņēmumos". LMNA sanāksmē pārstāvēja **A. Simansons**.

4.novembrī LBAS organizēja dalīborganizāciju vadītājiem semināru "Latvijas nacionālā Lisabonas programma (LNLP) - valsts izaugsmei un nodarbinātībai". Lisabonas stratēģija ir 2000.gadā apstiprināts ES stratēģisks attīstības dokuments, pamatojoties uz kuru katrai ES dalībvalstij bija jāizstrādā savu nacionālā programma, kuras mērķis ir veicināt valsts izaugsmi un nodarbinātību. Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietnieks **A. Liepiņš** semināra dalībniekus iepazīstināja ar Latvijas nacionālo Lisabonas programmu (LNLP) 2005. - 2008.gadam. Tās galvenie mērķi: -ik gadu nodrošināt IKP pieaugumu 6-8%; -samazināt tekošā konta deficitu; -pākāpeniski samazināt budžeta deficitu; -paaugstināt nodarbinātību; -panākt, lai ar 2008.gadu, katru gadu pētniecībai un zinātnei piešķirtu finansējumu vismaz 1,5% no IKP un katru gadu investīcijās ieguldītu ne mazāk kā 23-25% no IKP.

Iepazīstoties ar LNLP, jāatzīst, ka šajā dokumentā ir apkopotas jau sen zināmas un dzirdētas frāzes. Diemžēl, programmā nav norādīts neviens atbildīgais par izpildi. Neviena vārda par to, kas konkrēti tiks darīts līdz 2008.gadam.

ZVIEDRIJAS SADARBĪBAS PARTNERI ATKAL LATVIJĀ

Velga Senkovska,
Limbažu VM AO galvenā uzticības persona

No 17.septembra līdz 22.septembrim Latvijā bija ieradušies sadarbības projekta "Strenči - Limbaži - Hultsfreda" partneri no Zviedrijas: **Hakans Korans** - Zviedrijas Meža un kokapstrādes rūpniecības darbinieku arodbiedrības 13.

Hultsfredas nodaļas prezidents; **Connie Kristensens** - nodaļas atbildīgais mācību un izglītības jautājumos un **Svens-Eriks Peterssons** no Zviedrijas papīrrūpniecības strādnieku arodbiedrības.

Sadarbības projekts Latvijā aizsākās 2001.gadā, bet Limbažu VM šim projektam pievienojās 2003.gadā.

Pēc ceļa atpūtušies jau ierastajā apmešanās vietā Valkas rajona Evelēs pagasta "Ķempēnos", cieminiņi svētdien, Sandras Zālītes pavadīti, skaitīja Latvijas zelta rudeni pie Sietiņieža.

Dienas otrā pusē tika pavadīta Limbažu rajonā, kur viņus sagaidīja S. Andersone, J. Vītolīņš, I. Golubovska un raksta autore. Liepupes pagasta "Pernigelē" viesiem bija iespēja iepazīties ar jaunatklāto Minhauzena muzeju un meža taku. Pēc tam sadarbības partneri apmeklēja Ķirbižu meža muzeju, kur muzeja fondu glabātāja I. Golubovska iepazīstināja ar muzeja eksponātiem un pēc tam pie kafijas tases muzejā dalījāmies iespaidos.

Pirndien visi atkal tiekamies Ķempēnos, lai tur 15 Valkas VM un 3 Limbažu VM arodorganizācijas uzticības personu un zviedru kolēģu lokā diskutētu par arodbiedrību lomu mūsdienu apstākjos. Semināru atklājot **V. Polite** iepazīstina ar paredzēto darba kārtību un dod visiem iespēju iepazīstīnāt viesus ar ko mēs katrs nodarbojamies un kāda ir mūsu loma saistībā ar arodbiedrību.

Zviedru kolēģi klātesošos informē, ka arodbiedrībām nepārtraukti jāstāsta strādājošiem par saviem darbiem, jo darbiniekiem ir uzskats, ka viss labais, kas viņiem tiek dots, ir valsts institūciju un darba devēju labā griba. Faktiski viss sasniegtais vai nosargātais ir neatlaidīgs un smags arodbiedrību darbs, nepārtrauktu sarunu un sociālā dialoga rezultāts. Zviedrijā arodbiedrības strādājošo labā daudzas sociālās garantijas panāk caur likumdevēju un ļoti liela loma ir darba kopīgumiem, ar kuriem tiek panākti daudzi

papildus uzlabojumi. Arodbiedrības Zviedrijā spēj ietekmēt ne tikai konkrētu darba devēju, bet arī sabiedrības domu.

Zviedrijā arodbiedrības lielu uzmanību pievērš bezdarbniekiem. Bezdarbnieki tiek izglītoti un pārkvalificēti. Palīdz sameklēt darbu. Nodarbojas ar bezdarbnieka profesionālā līmeņa paaugstināšanu. Mērķis – cīņa ar bezdarbu. Galvenais ir atrast līdzvaru starp bezdarbnieka pabalstu un algū. Zviedrijā bezdarbnieku kasi apsaimnieko arodbiedrības, bet naudu dod valsts. Arodbiedrības rūpējas, lai būtu vienādi nosacījumi un noteikumi gan zviedriem, gan citu valstu iedzīvotājiem. Lai par vienādu darbu darbinieki saņemtu vienādu atalgojumu neatkarīgi no kurās ES valsts tie būtu. Zviedrijā pastāv solidaritāte dažādu nozaru arodbiedrību starpā.

Turpinājumā tika skatīti jautājumi, kas saistīti ar darba laiku un kopīgumu starp arodbiedrību un darba de-

vēju. Galvenais regulators ir likumdošana, bet ar kopīgumu panāk labākus nosacījumus, nekā to nosaka likumdošana. Tieks panākti īsāki darba laiki maiņu darbā un labāki nosacījumi virsstundu darbā.

Diskusijās dalāmies arī par gaidāmo reorganizāciju Meža dienestā un darba apjoma palielināšanos un reizē nelielo algas palielinājumu, kas diez vai pat spēs nosegt straujo inflāciju.

Semināra dalībnieki iepazīnās ar Valkas pilsētu, pilsdrupām, novadniecības muzeju. Turpinājumā semināra dalībnieki apmeklēja Strenču vidusskolu, kur nelielā filmā tika iepazīstināti ar skolas dzīvi, pilsētas ievērojamākām vietām un Valkas virsmežniecību. Tā nemanot pavadītas divas semināra dienas un esam guvuši ievērojamu pieredzi savam turpmākam darbam.

Visas šīs dienas saprasties mums pāldzēja brīnišķīgie tulki - Ieva, Elīna un Guntis.

NO LBAS DALĪBORGANIZĀCIJU FINANSISTU SANĀKSMĒ RUNĀTĀ...

Inguna Sīņica,
LMNA RK galvenā grāmatvede,
tālr. 7035942

6. oktobrī notika LBAS dalīborganizāciju finansistu un galveno grāmatvežu sanāksme, kuru vadīja LBAS galvenā grāmatvede **D. Malzuba**. Tika izskatīti jaunumi VID metodisko norādījumu grozījumos un kopīgi tika pārrunātas problēmas finansistu darbā. Nopietna problēma dalīborganizācijās ir arodbiedrības biedru naudas iekasēšana. LBAS ir saņemusi vairāku nozaru arodbiedrību vadītāju vēstules ar lūgumu risināt jautājumu par jauna arodbiedrību biedru naudu iekasēšanas modeļa izveidi, jo tradicionālais (ar darba devēja starpniecību) darbojas slikti, bet tiešā iekasēšana no biedra ir darbietilpīga un arī dārga. Tika nolemts izveidot darba grupu, kas turpmāk strādās ar šo jautājumu.

Vēl viena no aktualitātēm ir Darba likuma kārtējie grozījumi pantos, kas saistīti ar vidējās izpeļņas aprēķināšanu, piemaksu par nakts darbu un ikgadējo apmaksāto atvaiņojumu u.c.. Šajā jautājumā jau bija konkrēti priekšlikumi, ko iesniegusi M. Grebenko, bet darba gaitā tika ierosināti grozījumi arī no arodbiedrību finansistu puses. Jautājumā par darba attiecību izbeigšanu: kura tad ir pēdējā darba diena, ja rīkojumā par darbinieka atbrīvošanu no darba, piemēram, ir rakstīts "ar 25.datumu" vai "no 25. datuma", vai darbiniekam šajā datumā vēl ir jāstrādā?

Saskaņā ar Darba likuma 16. panta 6.daļu termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, izbeidzas šajā datumā. Šā panta 7.daļa paredz: ja termiņš noteikts kādas darbības izpildīšanai, šo darbību var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz 24.00. Ja šī darbība jāizpilda uzņēmumā, termiņš izbeidzas stundā, kad uzņēmumā beidzas noteiktais darba laiks. Tātad Darba likuma izpratnē, ja rīkojumā par darba tiesisku attiecību izbeigšanu ir norādīts, ka tās izbeidzas "ar 25.datumu", šī ir darbinieka pēdējā darba diena. Var būt izņēmums, ja

25.datums iekrīt brīvdienā vai svētku dienā. Tad darbinieka atbrīvošanas termiņš beidzas nākamajā darba dienā. (Analogniski jārīkojas, ja rīkojumā rakstīts, ka darbinieks atbrīvots no 25.datuma.)

Līdzīgi jautājumi tiek uzdoti arī attiecībā uz pārbaudes laiku. Piemēram, darbiniekam, kurš pieņemts darbā ar 1. maiju, darba līgumā ir noteikts pārbaudes laiks uz trim mēnešiem. Kurā datumā beidzas pārbaudes laiks- 31.jūlijā vai 1.augustā?

Šajā situācijā jāvadās pēc Darba likuma 16.panta. Tajā noteikts, ka termiņš, kas skaitāms mēnešos, izbeidzas termiņa pēdējā mēneša attiecīgajā datumā. Ja mēnešos skaitāms termiņš izbeidzas tādā mēnesī, kuram nav attiecīgā datuma, termiņš izbeidzas šā mēneša pēdējā dienā. Tātad konkrētajā situācijā pārbaudes laiks izbeidzas 31.jūlijā, gan ar nosacījumu: ja darbinieks viņam noteiktajā pārbaudes laikā neslimoja un viņam nebija darbnespējas laika, par kuru pagarinās viņam noteiktais pārbaudes laiks, vai arī darbinieks netika veicis darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ, piemēram, atradas mācību atvaiņojumā, ko saskaņā ar Darba likuma 46.panta 2.daļu neieskaita pārbaudes laikā.

Aktuāla informācija visiem- grozījumi 2005.gada 28.jūnija Latvijas republikas Ministru kabineta noteikumos Nr.481 "Par mēneša neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai", publicēti "Latvijas Vēstnesī" Nr. 102 01.07.2005. un spēkā esoši no 02.07.2005.

1. Noteikumi nosaka iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja mēneša neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai saskaņā ar likumu " Par iedzīvotāju ienākuma nodokli".

2. Ar 2006.gada 1.janvāri:

- 2.1. mēneša neapliekamais minimums ir 32 lati;
- 2.2. likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.panta pirmās daļas 1.punktā minētais nodokļa atvieglojums mēnesī par apgādājamo ir 22 lati.
3. Darba alga un citas izmaksas par darbu vai cita veida darbību līdz 2005.gada 31.decembrim, ja tās izmaksā pēc

2005.gada 31.decembra, apliekamas ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma apmēru, kāds bija spēkā līdz nodokli, piemērojot tādu mēneša neapliekamā minima un 2005.gada 31.decembrim.

PRESES RELĪZE

ZVIEDRIJAS PAPĪRRŪPNIECĪBAS STRĀDΝIEKU ARODBIEDRĪBA „PAPPERS” STREIKOS ŠVEICES MULTINACIONĀLĀ UZŅĒMUMA ABB PAPĪRFABRIKĀ

informācija: Mikael Sterbecks (Mikael Stärbeck),
04.11.2005.

E-Mail: mikke.sterbeck.fk@pappers.se

Zviedrijas Papīrrūpniecības strādnieku arodbiedrība „Pappers” ir pieņemusi lēmumu iesniegt streika pieteikumu multinacionālā uzņēmuma ABB piederošā papīrfabrikā Figueholmā. Arodbiedrība „Pappers” pēdējos 26 mēnešos ir mēģinājusi panākt pārrunas ar fabrikas vadību par darba koplīgumu. ABB ir atteikusies ievērot Zviedrijas 100-gadīgos pārrunu principus. Fabrikas 130 darbinieki jau 18 mēnešus ir palikuši bez darba koplīguma. ABB piedāvā darba koplīgumu, kas ABB papīra ražošanas strādniekiem nozīmē sociālo dempingu. Streiku atbalsta pilnīgi visas Zviedrijas arodbiedrības - TUC, LO dalīborganizācijas.

Zviedrijas Papīrrūpniecības strādnieku arodbiedrība ir ļoti vīlusies attiecībā par ABB stūrgalvīgo rīcību, atsakoties ie-vērot Zviedrijas kolektīvo pārrunu principus. ABB vienkārši atsakās dot ABB Figueholmas papīra ražošanas strādniekiem tādas pat tiesības, kādās tās ir pārējiem papīra ražošanas strādniekiem Zviedrijā.

„...Ja mēs zaudēsim šo cīņu, tas nozīmēs pilnīgi cita virziena iezīmēšanu visā Zviedrijas arodbiedrību kustībā. Mēs atgriezīsimies situācijā kā pirms 50 gadiem un Zviedrijas darba tirgū nonāksim haotiskā, beigu beigās anarchistiskā situācijā. Mēs gribam mierīgas pārrunas un ceram, ka ABB būs atvērtā mierīgām šī jautājuma atrisinājumam, lai strādniekiem nebūtu jāslēdz fabrika un jāiet uz streiku 15.novembrī...”, saka „Pappers” pārrunu vešanas sekretārs Lenarts Olovsons.

No A. Kalviša intervijas žurnālam „Baltijas Koks”:

B.K: Kā vērtējat sāktās pārmaiņas Valsts meža dienestā?

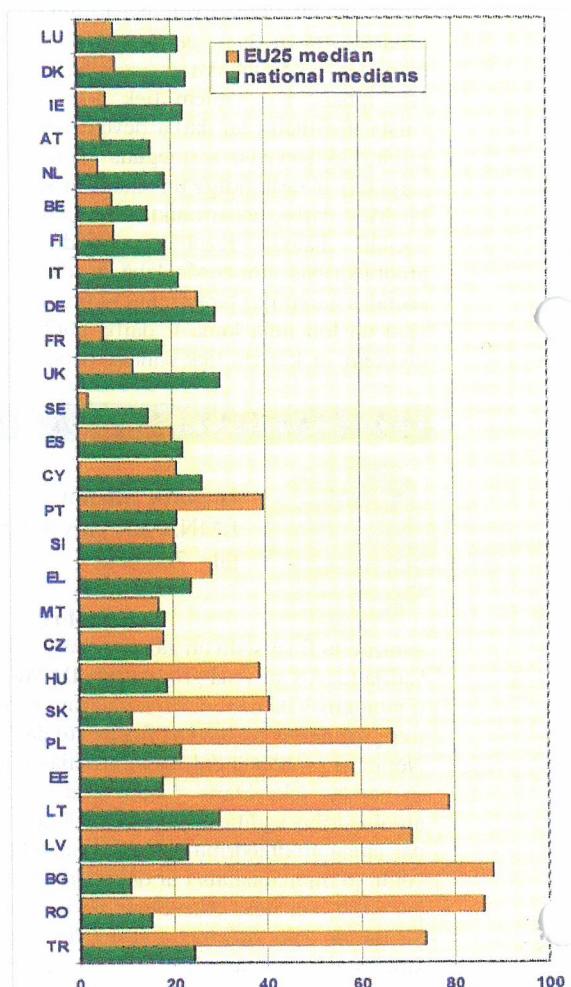
A.K : “ Pozitīvi. Pastāvēs, kas pārmainīsies. Proti, katram, tai skaitā valsts pārvaldes institūcijām, ir jāattīstās. Meža dienests to nebija veicis kopš 1999.gada....”.

“Baltijas Koks”, Nr.10., oktobris, 2005.

BEZ KOMENTĀRIEM !!!

MĀJSAIMNIECĪBU (GIMENU) NABADZĪBAS LĪMENIS EIROPAS SAVIENĪBAS VALSTĪS

■ ES25metodika ■ nacionālā metodika

Source: Euronean Foundation 2005

LŪK, KĀ !

2005.gada 1.pusgadā ārvalstu investīciju apjoms bija 174milj.Ls (2004.g. – 185milj.Ls), kas ir par 5,9% mazāk kā iepriekš. Būtiski palielinājies ārvalstu ieguldītājiem dividendēs izmaksātais apjoms (naudas aizplūšana!) – 103milj.Ls (pērn – 66milj.Ls). Investori, kuri pirmajā pusgadā ieguldīja aptuveni 76 latus uz katru Latvijas iedzīvotāju, lielāko daļu savu ieguldījumu saņēmuši atpakaļ dividendēs. Nosacīti katrs Latvijas iedzīvotājs „maksājis” 45 latus, lai nodrošinātu investoru kārtojo peļņu.

(Evija Ercmane, “Tiešās investīcijas sarūk, investori no Latvijas dividendēs aizved vairāk”, „Diena”, 20.10. 2005.)